

žarek dobrote

05/X
maj
2012

informativno glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Pokloni zvezek

4 ••• Žarek dobrote darilo za sodelavce

DRUŽBENI NAUK CERKVE

5 ••• Župnijska Karitas v skupnem karitativnem delu v slovenski Cerkvi

POGLED NA SOCIALNO DRŽAVO

6 ••• Ljudje si želijo delo

TO MORAMO VEDETI

7 ••• Kako ljudem pomagati pri varčevanju z vodo in energijo

9 ••• Če vaša pravičnost ne bo večja ...

10 ••• Hrana EU

11 ••• Očistimo Slovenijo 2012

12 ••• Ne pozabite na najbolj uboge v Albaniji

CELJE

13 ••• Leta niso ovira za dobra dela

KOPER

14 ••• Pred veliko nočjo smo svoj čas darovali ostarelim, bolnim ...

LJUBLJANA

16 ••• Občni zbor Škofijske Karitas Ljubljana

17 ••• Delo ŠK Ljubljana v številkah

MARIBOR

19 ••• 15. humanitarni konvoj

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

- 7. 5.** Srečanje Karitas vipavske dekanije
- 8. 5.** Srečanje Postojnske DK in Tolminske OK
- 14. 5.** Srečanje DK Idrija Cerkno
- 15. 5.** Druženje generacij Ilirska Bistrica
- 16. 5.** Srečanje Kraške DK
- 19. 5.** Seminar za neprofesionalno svetovanje, Kobarid
- 19. 5.** Strunjan, srečanje slepih in slabovidnih, maša ob 11h
- 22. 5.** Srečanje Goriške OK
- 23. 5.** Tajništvo DK Ilirska Bistrica
- 2. 6.** Romarski dan v Slavino (organizira Postojnska DK)

KJE ZAČETI?
SAMO PRI MENI NE!

Helena Zevnik Rozman

V zadnjih mesecih se soočamo s stanjem javnih financ in zadolženostjo naše države. Ob tem nas lahko upravičeno skrbi, saj je poraba precej večja, kot so prilivi v proračun. Še bolj pa nas seveda skrbijo ukrepi, ki jih napoveduje vlada. Sledimo lahko tudi zelo različnim pogledom na reševanje krize in stanja, v katerem smo. Težko pa je le iz poročil medijev oceniti, kdo ima prav, kar niti ni namen mojega razmišljanja. Bolj kot to se mi namreč postavlja vprašanje, kje začeti pri zmanjševanju stroškov oziroma pri varčevanju. Če skušam povzeti klimo, ki je trenutno prisotna v naši ljubi Sloveniji, jo lahko opišem z naslednjimi besedami: seveda je treba začeti z zmanjševanjem stroškov, samo ne pri meni.

Kriza, s katero se soočamo, ni le gospodarska, temveč je kriza vrednot, kriza duha potrošniškega človeka. Ljudje stojimo na okopih svojih pravic in se sklicujemo nanje ne glede na to, kaj se dogaja okoli nas. In ker gledamo le sami sebe, ne vidimo sočloveka, ki mu niso zmanjšali plače za 10 %, ampak je morda niti nima več, ker so odgovorni v podjetju ravnali malomarno ali podjetje celo naklepno izčrpavali. Vrednote, kot so poštenost, solidarnost, sočutje, skrb za bližnjega, za skupnost, za narod, se počasi izgubljajo. Če želimo, da se bo naša družba in seveda država, po kateri smo hrepeneli toliko stoletij, izkoptala iz krize, bo treba spremeniti predvsem odnos do teh vrednot, odnos do narave, sočloveka. Tega pa se žal ne da uzakoniti v interventnih zakonih, ampak se začinja pri vsakem posamezniku.

S spremembami bomo torej morali začeti najprej pri sebi, čeprav nam to ni najbolj pogodu. Morda se bomo morali odpovedati kakšni materialni dobrini, kakšni pravici. Še več pa bomo naredili s spremembo načina življenja, ki bo prinašala enake rezultate. Tako bomo lahko privarčevali materialne dobrine tudi s tem, da se bomo morda v trgovino odpravili z listkom in kupili le tisto, kar resnično potrebujemo, ugašali luči, zapirali okna, odšli do bližnje trgovine peš in podobno. Ali si enostavno vzeli več časa za najbližje in si na tak način polepšali dan namesto dragega izleta ali kosila. Tudi majhne stvari nas lahko razveseljujejo.

• FOTO NASLOVNA STRAN: Andrej Gombač, ZADNJA STRAN: Matevž Bolta •

tema meseca

POKLONI ZVEZEK

Matic Podržaj

Solidarnost

Že četrto leto pričenjamo z akcijo, s katero želimo zbrati čim več zvezkov za socialno ogrožene šolarje in hkrati vse otroke spodbuditi k solidarnosti do sovrstnikov. Pri tem jim želimo sporočiti, da biti solidaren pomeni, da imamo v mislih nekoga, ki potrebuje našo pomoč. Zanj lahko naredimo nekaj konkretnega, čemur rečemo tudi dobro delo. Lahko ga obiščemo, mu nekaj podarimo, smo do njega pozorni, se z njim pogovorimo ...

Stiska – sramota?

Zelo veliko ljudi je brez dela in zato zelo težko živijo. Nekateri tudi hudo zbolijo ali se jim zgodi nesreča. Veliko jih komaj shaja z dneva v dan. Seveda v takih družinah živijo tudi otroci, ki tudi čutijo pomanjkanje. Mnoge stvari, ki so za večino normalne in dostopne, zanje niso mogoče.

11-letna Mojca živi z mamo in očetom ter dveletnim bratcem. Živijo v bloku, v lanskem letu sta oče in mama, ki sta bila zaposlena v istem podjetju, izgubila delo. Zaradi skrbi in strahu, kako bodo živeli, je oče zbolel in se še sedaj zdravi v psihiatrični bolnici. Mojca je skromna deklica, veliko svojega časa posveti tudi malemu bratcu, kljub temu je pridna učenka. Zaveda se, da so revni, zato vedno, ko pride z mamo na Karitas po hrano, izbere še rabljene obleke in obutev pa tudi igračo za bratca, čeprav vsi vemo, da bi te stvari raje imela nove iz trgovine.

Vsem, predvsem pa otrokom želimo predstaviti, da stiske in težave, ki jih imamo, niso nobena sramota, niti ni treba, da se nam kdo smili, kajti tega še posebej otroci nimajo radi. Vsak človek se vsaj enkrat ali pa večkrat v življenju znajde v hudih težavah. To se lahko zgodi kar tako; požar v stanovanju, propadlo podjetje, zgodi se prometna nesreča, pride bolezen ... Vsi si želimo, da bi lahko sami rešili svoje težave. Vendar v takih primerih potrebujemo pomoč prijateljev, sorodnikov, sosedov in tudi dobrodelnih organizacij.

Otroška solidarnost – strošek staršev

V sklopu akcije Pokloni zvezek bomo zbirali zvezke za otroke v Sloveniji, katerih starši nimajo dovolj sredstev, da bi plačali šolske potrebščine. Vsi otroci potrebujejo šolske potrebščine, saj se drugače ne morejo učiti.

V lanskem letu se je na preko 210 osnovnih šolah zbralo več kot 14.000 zvezkov. Letos pa smo k akciji Pokloni zvezek poleg osnovnih šol povabili tudi vse slovenske vrtce.

13-letni Tilen in 11-letna Anamarija živita v majhnem in vlažnem stanovanju z mamo. Pred tem so zaradi težkih družinskih razmer nekaj časa bivali v materinskem domu. Veselili so se lastnega stanovanja, toda socialna pomoč in otroški dodatek ne zadoščajo niti za plačilo najemnine in nujnih položnic ...

Otroke in njihove starše prosimo, da poklonijo nov, velik, črtan zvezek za osnovnošolce, ki tudi v Sloveniji potrebujejo pomoč. Zvezke zbiramo za več kot 10.000 socialno ogroženih otrok, ki jim bo Karitas poleti pomagala s šolskimi potrebščinami.

Vsak otrok, ki bo sodeloval pri tej akciji, bo prejel razglednico, kamor bo lahko narisal risbo ali napisal misel za skritega prijatelja v stiski, ki bo zvezek prejel. Razglednico bo nato vložil v darovani zvezek. Vzgojitelji skupaj z otroki pa lahko pripravijo tudi prireditev ter namesto vstopnine zbirajo zvezke.

Za razvijanje solidarnosti je potrebno, da vsak sodeluje po svojih močeh. Vabimo starše, da skupaj s svojim otrokom kupijo zvezek in ga podarijo vrstniku v stiki. Tisti otroci, ki imajo privarčevanih nekaj denarnih sredstev, naj zvezek kupijo s svojim denarjem. S tem, ko se odrečejo nečemu, kar imajo radi, in to darujejo za druge, se močno poveča čut za bližnjega v stiski. Ravno to pa je najboljša naložba v otrokovo prihodnost. Otroci, ki nimajo pri-

Tanja, Tone, Nejc, Janez in Renato obiskujejo osnovno šolo, imajo še dve mlajši sestrici. Oče je zaposlen v podjetju z nizkimi plačami, mama je bila zaposlena v podjetju, ki je šlo v stečaj, sedaj je doma in skrbi za družino. So pridni in dobri učenci, zaradi nizkih dohodkov pa so prisiljeni živeti zelo skromno. Zelo jih skrbi, kako bodo jeseni nakupili vse, kar potrebuje pet šolarjev.

hrankov, pa naj zvezek kupijo skupaj s starši. Ta dan bi se lahko odrekli sladkariji in namesto priboljška kupili zvezek ali dva. Seveda ste vsi povabljeni, da postanete zgled otrokom in tudi vi podarite zvezek ali dva.

»Veselega darovalca Bog ljubi,« priložnost za dobro delo naj bo izkoriščena v celoti. Otrok naj se čim bolj seznanja s stiskami ljudi okrog njega in z dobroto, ki je v njem, da lahko s svojim skromnim darom nekemu polepša življenje.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna ... Pozornost do bližnjih se pričinja razvijati že v zgodnjih otroških letih. Vsak se mora naučiti bivati z drugimi, s tem pa tudi deliti stvari. Človek, ki ni solidaren, ostane v življenju sam. Morda se nenamenoma zapre v svoje osamljeno in žalostno življenje. In tam ostane sam. Ravno nasprotno pa je večji optimizem in veselje pri tistih ljudeh, ki so že od malega pozorni do drugih. Lažje se soočajo z življenjskimi izzivi. Prav to pa je tudi namen vzgoje – pripraviti otroka, da se sooči z življenjem. •

4

ŽAREK DOBROTE DARILO ZA SODELAVCE KARITAS

Imre Jerebic

Ko dobim v roke naše glasilo Žarek dobrote, da ga pregledam ali morda kaj dopolnim, preden gre v tisk, se večkrat sprašujem, ali bo glasilo pri prejemnikih upravičilo svoj naslov. Spoštovani sodelavci Karitas, živimo v poplavi takšnih in drugačnih glasil, ki nas kar najdejo v naših poštnih nabiralnikih in nagovarjajo s tako ali drugačno vsebino. Tudi v Cerkvi je velika izbira tiskovin in zato tudi priložnost, da izbiramo, kaj bomo naročili oziroma kaj bomo sploh prelistali in prebrali. Med to izbiro je zastonjski Žarek dobrote, ki nas najde enkrat mesečno.

Mar ne gre za veliko potratu denarja in časa, npr. za tako kvaliteten in barvni papir, ali ni enkrat mesečno preveč pogosto, ali to sploh potrebujemo ...? Takšna in podobna vprašanja se v času krize in v dobi, ko ni časa za branje, zagotovo porajajo v naših srcih.

Spuščati se v dileme, ali je barvni tisk bistveno dražji in ekološko bolj škodljiv ter ali rabimo mesečnik, to je borba z mlini na veter, ki ne prinese zadovoljivih odgovorov. Ker gre za drugo stvar, **gre za darilo nam sodelavcem Karitas, in tega nismo navajeni ali si celo ne želimo.** Pod štirimi kratkimi naslovi bom razpredal o Žarku dobrote kot darilu:

a) Žarek dobrote je kot žarek pomladi v naših srcih

Seveda je s to pomladjo velik križ, saj nas je letos doletela prežgodaj in s seboj prinesla pozebo. Tudi dobrotu nas lahko prehitveva in nagovori v določeni situacijah, potem pa pusti na cedilu, saj se pred našimi očmi zlorablja in izgublja. Pomislimo

Marija, Jana, Domen in Jure živijo z mamo in očetom v hribih. Zaposlen je le oče, plača je neredna, skromna, njegovi dohodki in otroški dodatek komaj zadoščajo za plačilo nujnih stroškov. Mama skrbi za gospodinjstvo, skupaj z otroki obdelujejo nekaj zemlje, imajo tudi dve kozi. Vsak dan se vsi štirje osnovnošolci odpeljejo v oddaljeno šolo s šolskim kombijem, kar jim vzame precej časa. Niso lačni, ne zmorejo pa kupiti stvari, ki jih ima večina otrok: primerne obutve, obleke, šolskih potrebščin, o telefonu ali celo računalniku lahko samo sanjajo. Za starša in otroke je najtežje ob začetku šolskega leta ...

samo na desetine ljudi, ki so se zatekli k nam po pomoč ali smo jih sami našli: niso nam hvaležni, zahtevajo še več, kritizirajo nas, da polnimo svoje žepe ali da smo taki kot drugi ... To nas prizadene, boli, potre, **zato potrebujemo žarke dobrote, da nas ogrejejo in sedaj po veliki noči prinesejo pomlad v naša srca.** Ne poveličujem našega glasila kot najboljšega, je pa gotovo zvesti žarek, ki nas enkrat mesečno ogreje.

b) Žarek dobrote – osebno darilo dobrote

Osebna darila postajajo problem; kar naenkrat jih je preveč in ni več prostora zanje. Nekaj zaležejo le tista darila, ki nas nagovorijo s svojo simboliko in vsebino. Sam že celih 40 let nosim s seboj majhen vrček – pütrico iz Prekmurja, ki me spominja na moje otroštvo, ko smo v glinenih pütricah hranili vodo in se z njo odžejali v poletnih dneh na polju. Osebna darila nas hranijo in odžejajo ne samo enkrat, ampak tudi takrat, ko s svojim simbolom ali vsebino prebudijo spomin.

Tako je tudi z našim Žarkom dobrote. **Njegov simbol, »žarek«, zmeraj izziva in nagovarja, greje.** Žarkom se ni moč izogniti, saj tudi v debeli senci grejejo, predvsem pa osvetljujejo naše poslanstvo darovanja. Zmeraj je kaj za vzeti v roke, je komentirala »stara sodelavka«: »ga prelistam naprej, potem pa počasi prebiram in najdem kaj dobrega«.

c) Žarek dobrote – zastonjsko darilo

Da, gre za zastonjsko darilo enkrat mesečno. Želja uredniškega odbora je bila in je še, da ga, če je le možno, dobimo na domači naslov, da nas osebno najde. Ni nam žal za poštnino, saj gre za darilo, za majhno pozornost za veliko delo, ki ga opravljamo za 138.000 ubogih v naši sredi.

Zaslužimo si majhno pozornost enkrat mesečno. Seveda je od nas odvisno, kaj bomo naredili

s tem zastonjskim darilom. Ponekod si sodelavke Karitas Žarke dobrote posojajo, drugod nedotaknjene ležijo po policah župnišča, ker zanje ni zanimanja.

Rad bi poudaril še to: zastonj ne pomeni zanič ali manj kvalitetno, kot se danes rado sliši. Mi Žarek dobrote preplačamo s svojim zastonjskim, prostovoljnim delom, saj smo v letu 2011 opravili 520.000 prostovoljnih ur in zastonj preložili samo 3.000 ton hrane; skoraj 50.000 starejših obiščemo parkrat letno, pomagamo 10.000 otrokom, 1.000 posameznikom v specialnih programih (odvisniki, ženske stiske, brezdomci) in še in še – le sebi premalo.

d) Žarek dobrote – financiran iz drugih virov

Pripombe nekaterih sodelavcev, da bi lahko ime-

li cenejše glasilo in ta sredstva dali za stiske, niso upravičene. **Žarek dobrote je v celoti plačan iz sredstev FIHO** (Fundacija invalidskih in humanitarnih organizacij), in to že vrsto let. Hvala Bogu. Ne razsipavamo s temi sredstvi, šteje pa, da enkrat mesečno izdamo 5.000 izvodov nacionalnega glasila, ki ima izobraževalni namen za sodelavce prostovoljce. Iz teh virov so financirani tudi drugi izobraževalni programi, ki jih za sodelavce organizirajo SK in ŠK.

Dolžnost vodstva ŠK in SK je, da si priborimo določena javna sredstva za svoje izobraževanje, vzgojo k dobroti in seveda negovanje svoje- ga poslanstva kot tretje veje življenja Cerkve. •

družbeni nauk cerkve

ŽUPNIJSKA KARITAS V SKUPNEM KARITATIVNEM DELU V SLOVENSKI CERKVI

Jože Kern

Vloga župnijskih Karitas z vidika subsidiarnosti

Župnijska Karitas je predvsem del življenja župnije. Podobno kot župnija je tudi župnijska Karitas najprej samostojna in sama odgovorna za uresničevanje svojega poslanstva. Je tisti del župnijskega občestva, ki se je odločil, ponavadi brez veliko govorjenja, da tudi v konkretnih dejanjih uresniči zapoved ljubezni do bližnjega. **Župnijska Karitas živi predvsem iz moči in energije svojih prostovoljskih sodelavcev ter seveda iz veselja in spoštovanja, ki ga ima do karitativnega dela njihov župnik. V okolju svoje župnije deluje v skladu z možnostmi dobrotnikov Karitas v župniji in skladno s stiskami ljudi, ki so prisotne v kraju. Še bolj kot to objektivno okolje pa določajo živost župnijske Karitas prostovoljci, ki v karitativno delo vprežejo svoje posebne sposobnosti in nadarjenosti, predvsem pa iznajdljivost in marljivost.** Razloge za boljše ali slabše delovanje župnijske Karitas gre zato iskati najprej v župniji sami, v načinu, kako kristjani nekoga kraja uresničujejo svojo pripadnost evangeliju Jezusa Kristusa. Manj je podoba župnijske Karitas odvisna od splošnega stanja v Cerkvi, tudi od tako imenovanih škofijskih struktur in njihovih pobud.

To je ena, zelo resnična in konkretna stran našega karitativnega delovanja. **Druga stran, ki se je včasih manj zavedamo, vendar je ravno tako pomembna, pa je naša medsebojna povezanost.** Župnijske Karitas v Sloveniji tvorijo veliko mrežo

dobroti, ki deluje zelo usklajeno in v celoti opravlja ogromno delo. To medsebojno povezanost in njeno moč lahko prostovoljci župnijskih Karitas dobro začutijo na občnih zborih škofijskih Karitas, posebej na vseslovenskem romanju na Ponikvo in koncertu Klic dobrote ter seveda tudi ob mnogih srečanjih, ki so organizirana na škofijski ravni. Zavedanje vpetosti v obsežno dogajanje v slovenski Cerkvi nam po eni strani daje občutek varnosti, moči in pomembnosti, hkrati pa nas vodi k ponižnosti in skromnosti, saj lahko vidimo in začutimo, koliko solidarnosti in dobrote premorejo tudi drugi ter kako obilno in razprostranjeno je delo Božje milosti.

Delovanje v mreži, v skupnosti tolikih župnijskih Karitas v Sloveniji prinaša tudi čisto praktične prednosti in priložnosti. Predvsem se lahko drug od drugega veliko naučimo, si izmenjujemo izkušnje in posnemamo dobre prakse. Ni treba, da vsaka župnijska Karitas vse odkriva na novo, niti ni nujno, da se vsega naučimo na lastnih, včasih tudi slabih in bolečih izkušnjah. Prav izmenjava znanj in izkušenj je eno od poslanstev naših glasil in različnih medijskih objav.

Medsebojna povezanost nam pomaga tudi bolje uskladiti kriterije za dodeljevanje pomoči in načine delovanja, kar je še posebej pomembno v večjih mestih, kjer na področju, ki zahteva enovit pristop, deluje več župnijskih Karitas. V tem pogledu je biti del večje organizacije včasih naporno – več je usklajevanja in sprejemanja različnosti. To pogosto zahteva strpnost in včasih tudi samoomejevanje, vsekakor pa prilagajanje skupnim standardom dela. Tak, vsaj na videz kar malo obremenjujoč položaj pa na dolgi rok zagotovo rodi večje sadove.

Posebej velja opozoriti tudi na pomen akcij in programov, ki jih preko župnijskih Karitas vodi Slo-

venska Karitas ali škofijske Karitas za področje svojih škofij. Gre za omogočanje počitnikovanja družinam in otrokom, za nakup šolskih potrebščin, za pomoč pri večjih jesenskih stroških, za pomoč v tujino. Te akcije med letom dajejo ritem in tempo delu v celotni mreži Karitas. Na tem področju je gotovo zelo pomemben projekt razdeljevanja hrane EU pa tudi hrane za pakete in podarjene hrane. Ti skupni projekti so za mnoge župnijske Karitas motor delovanja in nas vse spodbudijo k večji aktivnosti in

angažiranosti tudi na drugih področjih dela. Vsaka župnijska Karitas in z njo prostovoljni sodelavci se morajo tako najprej prizadevati, da sami uresniči tisto, kar zmorejo narediti v svoji župniji in v svojem okolju.

Ob tem pa ne smejo pozabiti na medsebojno povezanost z drugimi Karitas po Sloveniji. Vse to nam omogoča, da je naša pomoč ljudem v stiski bolj učinkovita. •

6

pogled na socialno državo

LJUDJE SI ŽELIJO DELO

Alenka Petek

Življenje zaradi različnih okoliščin za vse ljudi ni ravno enostavno. Številni problemi, težave in stresne situacije nas obkrožajo skoraj ves čas. Predvsem v današnji protislovni in zapleteni dobi, kjer je težko živeti in preživeti na dostojen način, saj nimamo vsi enakih možnosti.

Vedno več ljudi ima težave, povezane z bojem za golo preživetje. Za marsikoga so te težave nerešljive. Borba za materialno preživetje postaja za mnoge življenjska nuja. Še posebej danes, ko je tudi naša država v krizi, v tako veliki krizi, da morajo k njenemu varčevanju in izhodu iz nje prispevati vse kategorije prebivalstva. Dolgo obdobje smo živeli preko svojih zmožnosti in trošili več, kot smo imeli. Nastopil je čas suhih krav, ki za nikogar ni prijeten. Če želimo, da nam bo nekoč bolje, pa moramo zategniti pas in prispevati vsi.

Glede na to, da imamo vedno več starejše populacije, za socialne pomoči kmalu ne bo veliko dodatnega denarja. Čas uživanja pokojnin se vsako leto poveča za tri mesece. Demografske projekcije niso rožnate, temveč neizprosne.

Večkrat slišimo, da naj bremena varčevanja ne bi nosile kategorije ljudi, ki živijo z minimalnimi dohodki. Ljudje, ki že danes s svojim dohodkom težko preživijo mesec. Socialnovarstveni prejemki, izračunani po novem, so marsikateri družini prinesli manj dohodka, kot je pričakovala. Ljudje so zbegani, prestrašeni, bojijo se prihodnosti. Ne vedo, na kaj še lahko računajo, kaj se jim še lahko zgodi. Mamica treh otrok je ravno prejšnji mesec zaključila porodniško. Pove, da so ji v službi zagotovili, da jo bo delovno mesto čakalo, sedaj pa je dobila odpoved. Enako se je zgodilo tudi njeni znanki. Kljub zagotovitvi, da se za tako pridne in delovne ljudi, kot je ona, vedno najde delo, je sedaj na cesti. Vsak dan je na Zavodu, pa dela zanjo ni. Ne samo zanjo, tudi za vseh 110.859 brezposelnih oseb, po podatkih ZZZRS, ki so bile konec marca prijavljene na Zavodu.

Ker je tudi mož brez zaposlitve, razmišlja, da bi odšel v Nemčijo ali morda Avstrijo. Pa se boji. Enkrat je že delal na tak način, pa ni dobil plačila. Tudi danes se to dogaja. Delodajalec te odpelje na delo v tujino, obljublja dobro plačo, na koncu pa ostaneš brez vsega. Brez plače, brez plačanih prispevkov, brez delovne dobe. Razočaran, obupan, jezen na vse. Še najbolj pa na državo, ki vse to dopušča, tolerira in ne stori nič za preprečitev takšnih zlorab.

Na pohodu so nova odpuščanja. Spet novi prosilci za Karitas. Spet nove usode družin in posameznikov, ki ne bodo zmogli preživeti meseca. Obljublajo tudi krajša in nižja nadomestila. Nič kaj obetavna prihodnost? Še posebej, če si v starosti, ko te nihče več ne zaposli rad, ker si prestar. Mogoče pa ti zdravje ne služi več najbolje. Ali pa imaš preveč majhnih otrok in lahko organizaciji pridelas preveč bolniške. Vsaka organizacija potrebuje dobre, mlade, učinkovite ljudi, ki se bodo zanjo maksimalno potrudili in po potrebi delali več, kot se od njih pričakuje. In to samo zato, ker so privilegirani, da imajo danes še službo. Zato, da ljudje obdržijo službo, morajo marsikaj pretrpeti. Veliko zgodb o šikaniranju, grožnjah, nemogočih pogojih dela slišim vsak dan. Do tega, da bolna oseba ne more na bolniško, da dopust lahko koristi samo takrat, ko to določi delodajalec. Vse to imamo danes. In zraven še veliko strahu, nemoči. Ljudje so otopeli. Ne upajo si na glas povedati svojih težav. Ker se bojijo, da bo še težje. Mnoge organizacije podaljšujejo zaposlenim pogodbe za mesec, dva. Živijo v stalni negotovosti, če bodo jutri še imeli delo. Spet druge zaposlijo preko študenta za minimalno plačilo. Mnogo je tudi dela za štiri ure, ki pa dejansko traja osem ur. Pa delodajalec osebe ne želi zaposliti za osem ur, češ da ni dela.

Veliko govorimo o ljudeh, ki so prijavljeni na Zavodu in – ker nimajo dela – dobivajo socialno pomoč ali nadomestilo za brezposelnost. Še vedno jih obsojamo in smo prepričani, da če bi hoteli delati, bi delo tudi dobili.

Pred časom smo se prijavili na razpis za javna dela. Ko smo imeli nabor za prsto delovno mesto, nam je Zavod poslal za eno mesto štirideset ljudi. Vsi so bili

pripravljeni poprijeti za delo. Vsem je delo predstavljalo vrednoto, pot v lažje preživetje, čeprav so bili nekateri od njih še vedno upravičeni do nadomestila. Pripravljeni so bili delati za nižje plačano delo, kot imajo izobrazbo. Brezdelje človeka ubija, postane apatičen. Če delaš, ti je lažje, so nam povedali.

Kako bo v prihodnje z našimi pravicami? Katerih bodo ljudje deležni še naprej in katere se bodo ukinile oz. zmanjšale?

Še vedno je prisotna miselnost, da če nam nekaj pripada, moramo to dobiti. In temu, kar nam pripada, se ne želimo odpovedati. Pa je pravica do nečesa res danost sama po sebi, čeprav za njeno realizacijo oz. udejanjanje ni sredstev?

Ob vseh ukrepih si želim samo to, da se bo pri odvzemu katerikoli pravic upošteval dohodek. Da ne bo pri tem prikrajšan najnižji sloj. Težko je, ko se ti pravice, ki si jih bil nekoč deležen, odvzamejo. Še težje pa je, če je od teh prihodkov odvisen obstoj tvoje družine. •

To moramo vedeti

KAKO LJUDEM POMAGATI PRI VARČEVANJU Z VODO IN ENERGIJO

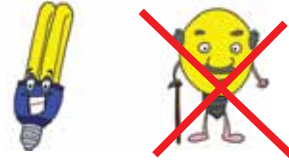
Saša Eržen

Kot sodelavci Karitas ste se verjetno že znašli v situaciji, ko so prišli do vas ljudje v stiski, ki niso zmožni plačevati računa za elektriko ali vodo. Spomnim se sodelavke župnijske Karitas, ki je povedala, da je k njim prišla družina po pomoč za plačilo kar velikega računa za elektriko, zato se je odločila, da bo to družino obiskala na domu. Bilo je pozimi. Družina je stanovala v večstanovanjski hiši, v stanovanju so imeli tako toplo, lahko rečemo celo vroče, da so bili v kratkih rokavih in imeli okna odprta »na škarje«, radiatorje pa zelo tople ...

Verjetno se sprašujete, kaj narediti v takem primeru. Vsekakor ljudi ne smemo obtoževati, ker jim ni bila privzgojena vrednota varčevanja, ampak jim pomagajmo z nasveti. Sodelavec Karitas je celo predlagal, da bi se bilo dobro z vsakomur, ki se mu plača položnica, pogovoriti o varčevanju ali mu priložiti natisnjene nasvete o varčevanju. V ta namen smo vam pripravili nekaj idej, kako lahko z varčnim vedenjem veliko privarčujemo in naredimo tudi kaj dobrega za okolje.

- **Ugašajte luči.** Izklop 5 luči, kadar jih ne potrebujete, lahko prihrani približno 60 € letno, ob pa se tudi izognete 400 kg emisij CO₂ letno.

- **Uporabljajte varčne žarnice.** Ena sama žarnica lahko zmanjša stroške razsvetljave tudi za 60 €; izognete se lahko 400 kg emisij CO₂ v življenjski dobi žarnice (trajajo do 10-krat dlje od navadnih žarnic). Varčne žarnice so ob nakupu dražje, vendar cenejše glede na svojo življenjsko dobo.

- **Ne puščajte naprav v načinu pripravljenosti (stand by).** Televizor, ki je vključen 3 ure dnevno (povprečni čas gledanja TV v Evropi) in 21 ur v pripravljenosti, porabi približno 40 % energije v načinu pripravljenosti.

- **Izključite polnilnik mobilnega telefona iz vtičnice,** ko ga ne uporabljate, kajti priključen še vedno črpa električno energijo. Po ocenah zavržemo 95 % energije, če je polnilnik neprestano vključen v vtičnico.

- **Segrejte manj vode.** Če bi vsi Evropejci zavreli le vodo, ki jo potrebujejo, in se izognili litru nepotrebne vrele vode dnevno, bi s prihranjeno energijo lahko napajali 1/3 evropskih cestnih svetilk.

- **Pokrijte lonec med kuhanjem.** S tem lahko prihranite veliko energije. Še boljši so ekonomski lonci in uparjalniki: prihranijo lahko približno 70 % energije!

- **Računalnik ugasnite, ko ga ne potrebujete.** S tem lahko prihranite do 20 % dnevne porabe elektrike.

- Priklopite elektronske naprave (TV, DVD-predvajalnik, stereo sistem) **v en električni razdelilec.** Ko naprave ne uporabljate, izklopite razdelilec in prihranite do 10 % pri porabi elektrike. Naprave v pripravljenosti še naprej porabljajo veliko energije.

- **Hladite se z ventilatorjem.** Klimatske naprave so energetsko zelo požrešne – povprečna sobna klimatska naprava deluje z močjo 1.000 vatov in povzroči emisijo približno 650 g CO₂ na uro, ki stane približno 0,10 € na uro. Možna alternativa so ventilatorji, sicer pa klimatske naprave uporabljajte varčno in poiščite najbolj energetsko učinkoviti model.

- **Znižajte temperaturo.** Z znižanjem sobne temperature za samo 1 °C lahko račun za energijo zmanjšate za 5–10 % in se izognete do 300 kg emisij CO₂ letno na gospodinjstvo. Namesto da pretiravate s segrevanjem prostora, rajši oblecite pullover več! Optimalna temperatura za delo in življenje je med 20 in 21 °C.

- Ko **zračite** hišo, odprite **okna na stežaj** za nekaj minut, in ne na »škarjice« za dlje časa.

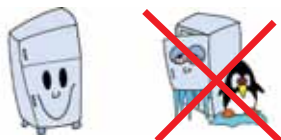
- Pred kurilno sezono na okna, ki ne tesnijo, prilepite samolepilni trak za tesnjenje.

- **Zamenjate stara okna** z enojno zasteklitvijo s takšnimi, ki imajo dvojno. To zahteva nekaj sredstev, vendar pa se vam bo izguba energije skozi okna zmanjšala za 1/2. Če si privoščite lesene okvirje, dvojno zasteklitev, steklo z majhnimi emisijami in polnjenje z argonom, lahko prihranite celo več kot 70 % energije.

- **Vgradite v vaš dom dobro izolacijo.** Izguba toplote skozi zidove, streho in tla običajno znaša 50 % celotne izgube toplote v prostoru. Izolirajte rezervoarje z vročo vodo, cevi centralnega ogrevanja, za radiatorje namestite aluminijasto folijo.

- **Prestavite svoj hladilnik in zamrzovalnik**, če sta zraven štedilnika ali grelnika vode. Če ju postavite v topel prostor s temperaturo 30–35 °C, se poraba energije skoraj podvoji in povzroči oddajanje dodatnih 160 kg emisij CO2 letno na hladilnik ter 320 kg na zamrzovalnik.

- **Redno odmrzujte stare hladilnike in zamrzovalnike.** Ko kupujete nove gospodinjske aparate, izberite take z oznako A+, ki pomeni, da so energetske zelo učinkoviti.

- Izogibajte se dajanju vroče ali tople hrane v hladilnik. Energijo lahko prihranite, če hrano pustite, da se ohladi, preden jo daste v hladilnik.

- Preverite, ali je vaša voda prevročna. Ni treba, da je termostat nastavljen na več kot 60 °C. Enako velja za grelnik vode centralnega ogrevanja. Ne pozabite: 70 % energije, porabljene v gospodinjstvih v EU, se porabi za ogrevanje domov, dodatnih 14 % pa za gretje vode.

- **Napolnite zamrzovalnik!** Hlajenje polnega zamrzovalnika zahteva manj energije kot hlajenje praznega. Dokler prostora ne boste potrebovali, ga lahko ga napolnite s plastenkami z vodo ali starimi časopisi!

- **Očistite prašne spirale za hladilnikom.** Prašne spirale lahko porabijo tudi do 30 % dodatne elektrike!

- **Priporočena temperatura za hladilnik je med 1 in 4 °C, za zamrzovalnik pa –18 °C.** Vsaka stopinja manj poveča porabo energije za približno 5 %, ne pripomore pa k boljšemu shranjevanju hrane.

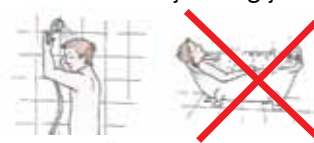
- **Odmrznite hrano tako, da jo iz zamrzovalnika vzamete eno noč prej.** Izognite se odmrzova-

nju v mikrovalovni pečici in dodatnim stroškom na računu za elektriko!

- **Štedilnik ali pečico izklopite nekaj minut prej**, preden je hrana gotova, in uporabite preostanek toplote za dokončanje kuhe.

- Za prihranek energije pri kuhanju **razrežite zelenjavo na majhne kose** in skrajšali boste čas kuhanja. Ko kuhate ali dušite zelenjavo, vodo najprej zavrite v kuhinjskem grelniku vode – bolje kot na štedilniku – in uporabite le toliko vode, kot je potrebno.

- **Oprhajte se, namesto da bi se okopali.** Porabite lahko do štirikrat manj energije in vode.

- **Zapirajte pipo.** Če med umivanjem zob zaprete pipo, lahko prihranite kar 19 litrov vode. Če pipa pušča, lahko izgubite toliko vode, da bi v enem mesecu napolnili kopalno kad.

- **Pralni in pomivalni stroj uporabljajte le**, kadar sta **polna in ob cenejšem toku** (od 22. do 6. ure ter ob sobotah, nedeljah in praznikih cel dan).

- **Sušilni stroj** uporabite le, če to **res nujno** – vsako sušenje povzroči emisijo več kot 3 kg CO2. Z naravnim sušenjem uporabljamo brezplačno in čisto energijo, oblačila pa trajajo dlje!

- **Likajte več oblačil naenkrat.** Prihranili boste energijo, ki je potrebna za segretje likalnika.

V Mestni občini Ljubljana so preko projekta ACHIVE, organizacije Focus v sodelovanju s Karitas, gospodinjstvom, ki so prejemniki socialne pomoči ali njihov dohodek ne presega 300 € neto mesečno na člana gospodinjstva, še vedno na voljo brezplačni obiski energetske svetovalcev in brezplačni paketi naprav za varčevanje z energijo in vodo (varčne sijalke, podaljški za elektriko s stikalom za izklop, varčevalni nastavki za pipo in tuš, tesnila za okno), s katerimi naj bi gospodinjstva lahko privarčevala tudi do 100 € na leto. V večini večjih slovenskih mest pa se lahko obrnete na energetske svetovalne pisarne ENSVET (01/28-08-401), kjer nudijo BREZPLAČNA svetovanja o učinkoviti rabi energije (npr. če se odločajo za spremembo vira ogrevanja ali ogrevalnega sistema, izolacijo, menjava oken) ter o možnostih subvencij v njihovi občini.

Članek bo objavljen tudi na www.karitas.si, tako da ga lahko tudi natisnete in izročite ljudem, ki jim boste pomagali pri plačilu položnic za elektriko in vodo. •

ČE VAŠA PRAVIČNOST NE BO VEČJA ...

Igor Luzar

»Kajti povem vam: Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev, nikakor ne pridete v nebeško kraljestvo.« (Mt 5,20)

Matej uvršča Jezusove besede o pravičnosti, ki naj bi vladala med ljudmi, za Jezusov znameniti govor o blagih. Blagi so Jezusovo povabilo ljudem vseh časov, da bi se v življenju trudili uresničevati zapoved ljubezni, ki je temeljna zapoved pristnih človeških odnosov, ki naj koreninijo v Božji ljubezni. Blagor ti, če boš v življenju tako delal ... Ko Jezus govori o pravičnosti, pa dokaj jasno izpostavi dejstvo, da mora biti pravičnost, ki naj vlada med ljudmi, drugačna od tiste, ki so jo zagovarjali, predvsem pa na nepravi način živeli in izvrševali pismouki in farizeji. Njihovo pojmovanje pravičnosti je med ljudmi prej povzročalo nerazumevanje in nelagodje. Oni, ki so bili tako rekoč »službeni« razlagalci postave, so ljudem nalagali neznosna bremena, sami pa se jih niso niti dotaknili. Jezus je povedal, kakšno bo njihovo plačilo.

Svetopisemski pojem pravičnosti govori o skladnosti osebe s presežnostno vizijo človeštva, to je s tisto, ki jo ima Bog kot Stvarnik in Odrešenik z vsakim človekom. Gre za osebno stanje pravega odnosa in občestva z Bogom samim. **Starozavezni pojem pravičnosti vidi pravičnega kot tistega, ki je v popolnem soglasju z Božjo voljo in zvest zavezi ter obljubam, ki iz nje izhajajo. Tako lahko ugotavljamo, da ima svetopisemski pojem pravičnosti dve razsežnosti: vertikalno, ki kaže in usmerja na naš odnos z Bogom, ter horizontalno, ki kaže na naše skupno življenje v človeški skupnosti. Apostol Pavel novozavezni pojem pravičnosti še razširi s Kristusovim velikonočnim dogodkom – ta vključuje stanje odrešenosti, ki ga človeku posreduje Kristus s svojo odrešilno smrtjo in vstajenjem. Ta pravičnost pa ni delo človeka in njegovih prizadevanj, temveč je zastonski Božji dar, ki mu ga podarja Bog z odrešilno smrtjo svojega Sina.** Tako lahko vidimo, kako različno je pojmovanje pravičnosti, kakor jo dojema človek, ki gleda na pojem pravičnosti zgolj z juridičnimi očmi, v primerjavi s človekom, ki pojem pravičnosti doživlja predvsem kot Božji dar za življenje ljudi.

Papež Pij XII. pa je z besedami, da je delo pravičnosti mir, nakazal tudi tisti končni cilj, h kateremu

moramo stremeti, ko si prizadevamo za pravičnost v svetu in med ljudmi. Svetopisemska modrost vse tiste, ki delajo za mir in pravičnost, tolaži in spodbuja: »Duše pravičnih pa so v Božji roki in nobeno trpljenje jih ne bo doletelo« (Mdr 3,1). To je tudi smisel naše poklicanosti: da v utrjevanju pravičnih odnosov med ljudmi ustvarjamo mir v svojih dušah. Kristusovi učenci si bodo vneto prizadevali za pravične odnose v družbi, in to na vseh ravneh. K temu nas spodbuja tudi družbeni nauk Cerkve, ki je utemeljen na evangeliju. Odgovornost za sočloveka pa je temeljno izhodišče, ki usmerja naravo našega poslanstva. »Cerkve priporoča plemenit in premišljen boj za socialno pravičnost in solidarnost. Kristjan bo vedno dajal prednost dialogu in dogovarjanju« (Navodilo o krščanski svobodi in osvoboditvi, čl. 77). Skupne poti reševanja problemov moramo v pluralni družbi različnih pogledov in interesov iskati skupaj v tavnem dialogu. Samo tako lahko uresničujemo tisto, kar nas gradi in povezuje. Tudi in še posebej na polju socialne pravičnosti.

Letošnje pastoralno leto je posvečeno družbenemu nauku Cerkve oziroma socialni pravičnosti. Na tem mestu bi se ustavil ob nečem, kar večkrat opažam v dobrodelni dejavnosti naših članov. **Morda si v svoji vnemi, da bi resnično zadostili vsem kriterijem pomoči prosilcem, v glavi prevečkrat ustvarimo prezahtevna merila o tem, kaj komu pripada in ne. Želimo biti pravični. Toda na kakšen način? Da ustrezemo »duhu paragrafov« ali da ustrezemo »duhu srca«, ki ne obsoja in ima drugačna merila, ki jih razum ne razume? Želel bi si še več sočutnega duha, ki ne sodi in ne presoja. Sodbo prepuščajmo Božjemu usmiljenju. Ni toliko pomembno, da nas je morda kdo hotel v nekem trenutku nekoliko »prinesti okoli«, ko nam je izkazoval svoje stanje, ki je drugačno od dejanskega. Na koncu bo vsak sam dajal odgovor Bogu. Pomembno je, da smo mu prisluhnil, kakor je vsakemu prisluhnil Jezus.** Tudi ko je ozdravil deset gobavcev, se mu je samo eden prišel zahvalit. Na prvem mestu morata torej biti sočutje in usmiljenje, ki že vsebujeta tudi pravičnost, saj je le-ta izraz Boga samega. »Iščite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost in vse to vam bo navrženo« (Mt 6,33). •

HRANA EU

Jožica Ličen

10

Hrana iz intervencijskih zalog za najbolj ogrožene osebe v Evropski skupnosti ali na kratko »hrana EU« je od leta 2006, ko smo začeli z izvajanjem ukrepa, do danes zahtevala od sodelavcev Karitas veliko truda, potrpljenja in tudi pisanja. Najbolj enostavno je prejeti in dati v stilu »Naj ne ve levica, kaj dela desnica«, a če hočemo – in nedvomno hočemo – pomagati našim revnim družinam in posameznikom, spada zraven tudi vodenje različnih evidenc in priprava poročil, s pomočjo katerih upravičimo svoje delo pred Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja, ta pred Ministrstvom za kmetijstvo in okolje ter Ministrstvom za delo družino in socialne zadeve, vsi skupaj pa pred Svetom EU za kmetijstvo in ribištvo. Lahko rečemo le hvala Bogu, da so vsi odgovorni v Bruslju razumeli pobude s terena in potrebe ljudi v stiski ter odločili, da se ukrep s hrano EU podaljša do konca leta 2013.

V letu 2011 je Slovenija iz tega naslova prejela 6.350 ton hrane, 60 % prejete količine je bilo dodeljene RKS, 40 % pa Slovenski Karitas. Z razdelitvenim razmerjem se pri Karitas nismo strinjali, zato smo na odgovorne že drugo leto zapored naslovili pobudo za pravično razdelitev med obe humanitarni organizaciji. 23. 3. 2012 smo od Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve prejeli dopis, s katerim predlagajo enakopravno delitveno razmerje za leto 2012, to je 50 % RKS in 50 % SK.

Iz poročil, ki so jih pripravili odgovorni na (nad)škofijskih Karitas, je na podlagi podatkov z razdelilnih mest razvidno, da je bilo 3.213 prostovoljcev Karitas udeleženih pri razdeljevanju več kot 2.500 ton moke, testenin, riža, pšeničnega zdroba in mleka 109.815 prejemnikom pomoči. Podatki so naslednji:

ŠK, NŠK	Količina kg/l	Število prostovoljcev	Število prejemnikov
Celje	355.460	556	17.300
Koper	381.420	527	17.438
Ljubljana	864.487	967	34.293
Maribor	534.380	456	23.287
Murska Sobota	178.200	442	9.478
Novo mesto	229.667	265	8.028
SKUPAJ	2.543.614	3.213	109.815

Konec februarja 2012 so bile sprejete zakonodajne spremembe EU in posledično tudi Program razdeljevanja pomoči v hrani. V ta namen bo EU za Program razdeljevanja za leto 2012 državam čla-

nicam zagotovila 500 mio EUR, Slovenija bo tako dobila 2,53 mio EUR. Kot je povedal predstavnik Agencije, bodo tudi letos javni razpisi, vendar je pričakovati, da bodo količine manjše, ker je letos večji delež zagotovljen v denarju, in ne v blagu, poleg tega pa so tudi zakonodajni postopki v zvezi z javnimi naročili takšni, da se bo dobava v centralna skladišča obeh humanitarnih organizacij zavlekla v poletje. Letos bomo poleg moke, testenin, riža, pšeničnega zdroba in mleka prejeli še olje.

Na sestanku Medresorske koordinacijske skupine je bila izpostavljena problematika zagotavljanja hrane za socialno ogrožene v prvem polletju letos, zato je bila sprejeta pobuda, ki je že v lanskem letu s strani prejšnje vlade dobila zeleno luč, in sicer, da bi država iz blagovnih rezerv RS zagotovila dodatne količine hrane. Takrat je bilo obljubljenih 2 mio EUR, letos pa se vsi zavedamo, da je varčevanje nujno, zato smo prepričani, da bi tudi polovični znesek vsaj delno zapolnil manko zalog v skladiščih obeh humanitarnih organizacij.

Prepričana sem, da na vseh naših razdelilnih mestih poznamo načelo, da je treba varčevati za čas suhih krav, in imamo od lanskega leta še kaj zaloga, zato se nikjer ne bi smelo zgoditi, da bi pomoči potrebne odslovili praznih rok. Še več, želim, da ne bi videli samo ljudi, ki so brezposelni ali prejemniki denarne pomoči. Seveda so ti potrebni, vendar so med nami tudi posamezniki, predvsem upokojeneci ali družine z večjim številom otrok, ki so zaradi spremenjene zakonodaje morda izpadli iz državne pomoči ali se jim je ta bistveno znižala, zato imejmo oči odprte tudi zanje. Nabirka hrane v domači župniji ali dekaniji je najboljša delavnica dobrotelnosti, ki jo zmore le čuteče občestvo Cerkve.

Ob koncu v razmislek zgodba, ki mi jo je v nedeljo na poti k maši povedal starejši mož: Pred leti nismo imeli nabirk. Če se je zgodila naravna nesreča ali kaj podobnega, smo darovali en delovni dan. Ko je bilo neurje na Kozjanskem, je delovodja v tovarni rekel, da bomo darovali prosto soboto. Brez pomisleka smo bili vsi ZA, le Franc, oče sedmih otrok, je hudomušno pripomnil: seveda bom delal v soboto, toda ne pozabite, da imam tudi jaz doma sedem »Kozjančkov« ... Da, stiska ima veliko obrazov, darovanje in prostovoljstvo pa tudi, hrana EU je le eden izmed vseh. •

OČISTIMO SLOVENIJO 2012

Mojca Urh

Najbolj aktualni okoljski prostovoljski akciji **Očistimo Slovenijo 2012** smo se tudi letos na **Slovenski Karitas** priključili kot partnerji Ekologom brez meja.

S tem smo želeli sodelavce Karitas, učence, dijakke in druge spodbuditi h globalni solidarnosti in zmanjševanju revščine, ker je onesnaženje okolja eden največjih problemov našega sveta. Posledice svetovnega onesnaževanja namreč še bolj čutijo najrevnejše države, še posebno v Afriki.

Na povabilo Slovenske Karitas se je odzvalo 37 župnijskih Karitas. Preko 260 prostovoljcev Karitas je z osebnim angažiranjem v akcijo doprineslo duha Karitas, prostovoljstva in medgeneracijskega sodelovanja.

Delavnice ozaveščanja o okoljski problematiki »Živi preprosto in solidarno – v smeri podnebne pravičnosti« so v tem času potekale po 110 slovenskih vrtcih, nekateri izmed njih so jih nadgradili s konkretno čistilno akcijo. Prav tako se je 13 osnovnih in srednjih šol udeležilo čistilne akcije s predhodno izvedbo delavnic Slovenske Karitas o globalnem učenju in o podnebnih spremembah, o tem, kako posamezniki pozitivno in negativno vplivamo na naravo.

Najlepše se zahvaljujmo za pripravljenost in dragoceni čas vsakega posameznika! Akcija Očistimo Slovenijo naj poteka vsak dan, naj nam bo mar za sočloveka in ob tem se zavedajmo, kako pomembno je življenje v čistem okolju. Vse pa je odvisno od vsakega izmed nas, naših dejanj. •

11

Ekokoordinatorica OŠ Idrija Majda Gantar je poudarila: »Naš cilj ni bil zbrati čim več smeti, temveč ozaveščati javnost o tem, da odpadki ne sodijo v naravo, ampak v predelavo. Odpadki so namreč vedno bolj cenjena surovina.«

Januz Nishori iz Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana je na vprašanje, kaj ga moti v naši naravi, odgovoril: »Čeprav prav nič ne vidim, me moti ta onesnaženost. Moti me tudi to, da nekateri ljudje pazimo na ločevanje odpadkov, a vseeno na odpadnih komunalah pridejo skupaj in se ne reciklirajo. Resnično si želim prelepo čisto Slovenijo. Da bomo lahko vsi dihali svež zrak, da bomo lahko pili čisto vodo iz potočkov in da ne bomo hodili po smeteh. Upam, da se bo kaj storilo v to smer, dokler ne bomo prepozni.«

Akciji Očistimo Slovenijo se je pridružila tudi Župnijska Karitas Stari trg ob Kolpi. Tam je sodelovala tudi Terapevtska skupnost Tav. Župnik Jože Pavlakovič je poudaril, da terapevtska skupnost temelji na nekaj stebrih, kot so: red, delo, pogovor, molitev, osebna higiena, zdrava prehrana, šport in vesplošna čistoča. Tako so že drugi teden delovanja, maja 2006, pričeli urejati okolico farnega središča in pokopališča. Vsako leto se udeležijo čistilne akcije na določeni lokaciji od župnišča do kamnoloma. Vsa leta skrbijo za urejenost pokopališča in obrabljene sveče reciklirajo. Mirno lahko rečemo, da so po tej dejavnosti prepoznavni v njihovi dolini. Žiga, član skupnosti Tav, pa je dodal: »Šele s spoznanjem pomembnosti čistoče v sebi sem pričel zaznavati pomembnost čistega okolja in narave.«

NE POZABITE NA NAJBOLJ UBOGE V ALBANIJI

s. Miriam Praprotnik, HKL

12

Dolgo se že nisem oglasila s kakšnim pisnim člankom za Žarek dobrote. Ker človek rad išče krivca izven sebe, sem ga našla tudi sama. Skoraj vsem vam je znano, da že dlje časa – 20 let – delujem v albanskem misijonu v pristaniškem mestu Drač. Ne bi sedaj pripovedovala o delu mojih sosester usmiljenk in svojem delu v tem mestu, marveč bi se rada zahvalila Slovenski Karitas za dolgoletno vsakoletno pomoč v živilih, higiensko-sanitarnih sredstvih, oblačilih, zdravilih, invalidskih vozičkih, kolesih in se marsičem. Morda se bo kdo vprašal, čemu sedaj zahvala. Kje sem bila do sedaj z njo?

Prišla sem do vzroka svoje tihe zahvale za vsako vašo pomoč za Jezusa, ki v ubogih, brezposelnih, bolnih tam trpi. Časa je bilo vedno premalo. Tudi ne več mladostna hitrost je čas še skrajšala. Saj sem za vsako delo potrebovala več časa kot poprej. Kar naenkrat pa imam časa spet dovolj. Tako spet lahko pišem. Kako se je moglo to zgoditi?

Nič hudega sluteč in misleč, da se bom po operaciji desnega kolenskega sklepa v Valdoltri po poldrugem mesecu spet vrnila v Albanijo, sem se z velikim veseljem, da bom potem spet lažje hodila, 4. julija podala na operativni poseg. Bil je uspešen kljub popolnoma razpadlemu kolenskemu sklepu. Toda tretji dan je prišlo do težke komplikacije, pljučne embolije, ko je krvni strdek skoraj blokiral glavno pljučno arterijo. Le 18 % takšnih bolnikov preživi. Ko sem se po dveh dneh nezavesti prebudila v infuzijah in pod kisikom, sem polglasno zašepetala: »Jezus, še enkrat si me poklical v to življenje, ali da me ozdraviš ali da s teboj trpim.« Gospod si je izbral drugo različico. »Stop,« je dejal moji morda preveliki aktivnosti in dinamizmu mojega življenja. Namesto po petih dneh sem se iz bolnice vrnila domov k sestram po šestih tednih. Popolnoma nemočna. Ostale so trajne posledice, tako da se nisem mogla več vrniti med svoje sosesre v Draču in k tolikim ljudem v stiski, ki sem jim s sosestrami pomagala, kjer sem imela 12 let s pomočjo dobrotnikov, tudi Slovenske Karitas, lekarno za najrevnejše. To so v Albaniji posebno upokojenci z minimalno pokojnino do 30 evrov, čeprav je bilo njihovo delo pretežno in nezavarovano. Zato je v Albaniji in tudi v Draču veliko število invalidov dela. Tudi psihični in rakavi bolniki morajo zdravljenje v bolnici in zdravila sami plačati. Tudi za te sem skrbela, kolikor sem pač imela denarnih sredstev. Lekarno sem poimenovala

la »Lekarna Božje previdnosti«, dobrotnike pa nje ne podaljšane roke. Resnično v vseh letih ni nikoli zmanjkalo »olja v vrču«.

Letos februarja sem še zadnjič nekaj časa preživela v našem misijonu v Draču, da sem tam vse uredila. Ti dnevi so bili fizično in psihično naporni. Obiskala sem najtežje ležeče bolnike na njihovih domovih. Povsod so me od slovesu spremljale njihove solze. Naj bodo za moj pogreb, sem si mislila, da ne bi še sama jokala na zunaj, ko je že srce jokalo.

Sestre me ob slovesu prosile, naj ne pozabim Slovenske Karitas poprositi, da bi še naprej pomagala temu misijonu, ki je »Afrika« na vhodu Evrope. Uro hoda od mesta Drača, kamor odvažajo smeti, je gričevje odpadkov, kjer otroci, mladi in stari vsak dan brskajo po smeteh in iščejo, če je še kaj uporabnega, da to očistijo. Vsak teden pošlje občina iz Drača tovrnjak. Delavci potem pobirajo, kar so ljudje nabrali, in vsakemu nekaj plačajo. To je za preživetje več kot 100 družin. Tem družinam tudi naše sestre pomagajo z živili, obleko in otrokom tudi s šolskimi potrebščinami, da obiskujejo šolo. Ko sem pred leti prvokrat videla to revščino, sem dva dni jokala in tudi jesti nisem mogla. Tudi sedaj mi, kadar je npr. boljši obed, mi postane v ustih grenko in že vidim naše albanske ljudi na smetiščih. Žal, tu se še ni našel Pedro Opeka.

Torej, dragi dobrotniki Slovenske Karitas, vse to sem precej raztegnjeno napisala z namenom, da bi bila moja skromna, a res prisrčna in iskrena zahvala za vse prejeto v dvajsetih letih nova velika prošnja: Prosim, naj Slovenska Karitas še naprej ostane iztegnjena roka Božje previdnosti tudi za albanski misijon v Draču, Skadru in Rreshenu. V zaupanju sv. Jožefu, ki je bil vsa leta oskrbnik mojega zdravniško-redovniškega dela, živim v upanju, da ne pozabite teh ubogih. S hvaležnimi pozdravi in z obljubo molitvenega spomina za Božji blagoslov pri vašem delu naj vam vsem in vsakemu posebej zaželim vse dobro. •

celje

LETA NISO OVIRA
ZA DOBRA DELA

Blaž Jelen

**Najstarejša sodelavka Župnijske Karitas
Polzela se bliža 102. letu starosti**

Sodelavci Župnijske Karitas Polzela smo veseli, da se lahko pohvalimo, da bo naša najstarejša sodelavka v kratkem praznovala 102. leto svojega življenja.

Marija Andrejc ali Rojšekova mama, kot jo poznamo v naših krajih, namreč vsako leto naredi za Župnijsko Karitas veliko rož iz papirja, ki jih uporabimo

rem, pa molim. Zdaj kar sama, mlade pa težko praviš k molitvi.« Ob tem se je spomnila, kako so včasih vedno po večerji molili, najprej angelovo češčenje in potem kleče na kolenih še rožni venec. To je bilo na dnevnem redu. Rožni venec so lahko molili naprej tudi otroci. Ko je mož še živel, sta zmeraj molila skupaj. Zdaj pa ji je 'dolgcajt', ko moli sama. »Hvala Bogu za vero! Ta mene gor drži, sicer bi že kdaj lahko obupala,« je dodala in povedala, da včasih moli kar tako: »Bog, vse vidiš in vse čuješ. Ti urejuj našo družino!«

Zelo rada se spomni različnih romanj. Še posebej romanj do Svete planine nad Trbovljami k Marijinemu svetišču, za katera pravi, da so bila polna navdušenja in vere. Prebivalci Šoštanja so tri leta za-

13

pri izdelavi butaric ali samostojnih šopkov za cvetno nedeljo. Butarice nato prodamo in izkupiček namenimo za ljudi v stiski.

Cinije mešanih barv so njena posebnost. Bolj kot so živahne in barvite, raje jih izdeluje. Tako ji vsako leto priskrbimo krep papir, ona pa doma spleta cvetove, skrbno in natančno, enega za drugim. Njene rože iz papirja so videti tako žive kot prave.

Letos je ob zaključku 250. cveta dejala: »Končano je, zdaj me čaka delo zunaj. Verjetno bom nabirala regrat za ljudi in za zajce. Prej pa nisem imela časa za rože, ker sem pletla nogavice za brezdomce v Ljubljani.« Iskrirega nasmeha in bistrh oči se prijazno nasmeje in dobrota odseva z njenega obraza v svet.

Ob tem smo jo poprosili za pogovor, kajti zanimalo nas je, kaj je tisto, kar jo ohranja tako svežo in pripravljeno pomagati. Najprej je malo potožila, da je Bog še noče na drugi svet, čeprav bi se kar rada poslovila. Pa vseeno je pristavila: »Sem že tako stara, ampak 'cajt'nge' še vedno rada berem. Sem še radovedna, kako se suče to pa on' po svetu.«

Na vprašanje, kako živeti, je odgovorila: »Ne smeš k'r na nesrečo mislit'! Ko nič drugega ne mo-

poredoma doživeli hude ure s točo, ki jim je potokla pridelke, zato so se zaobljubili romati na to božjo pot.

Spomnila se je tudi svoje mame, o kateri je dejala, da se niso radi kregali. Če je prišlo do tega, so se raje obrnili proč in zjokali. Ona pa si je obljubila, da zaradi nje ne bodo jokali. Zato se še nikoli ni z nikomer skregala! Po kratkem premolku pa je dodala novo resnico: »Kdor molči, devetim in še večim odgovori! Ko je kdo hotel z menoj začeti prepir, sem se pa kar gluho nar'dila.«

Spomnila se je tudi dogodka, ko so pri njihovi hiši vsi zboleli in obležali z vročino. Ko je zbolel še sin Lojz, so jim na pomoč pri delu v hlevu prišli sosedje in jim pomagali, dokler niso okrevali. Ob tem se je zahvalila: »Hvala Bogu za dobre ljudi, za dobre sosedje! Bogu se je treba priporočiti, pa bo vse prav!«

Rojškovi mami se ob njenem prazniku zahvaljujemo za vsa njena dobra dela, prijaznost in pomoč, ki jo kljub svojim letom daje za druge. Njeno zaupanje v Boga nam je lahko zgled, da vztrajamo v dobrih delih tudi takrat, ko nam je morda težko. •

koper

PRED VELIKO NOČJO SMO SVOJ ČAS DAROVALI OSTARELIM, BOLNIM ...

Jožica Ličen

14

Obiski in druge majhne pozornosti ostarelim in bolnim so osebna izkaznica večine, da ne rečem prav vseh župnijskih Karitas. Namen obiskov pred prazniki ni prinašanje darov ali celo materialne pomoči, glavni namen je darovanje svojega časa, predvsem pa prinašanje dobrih želja in vstajenjskega sporočila ljudem v svojem kraju. Pristopi so različni, iznajdljivost sodelavcev Karitas res ne pozna meja. Pripravili smo deset tisoč voščilnic, ki so jih že v začetku marca prejeli voditelji dekanijskih in območnih Karitas in jih nato znotraj svojega območja razdelili voditeljem ŽK, ti svojim sodelavcem, in vsi skupaj po že ustaljenem programu izpolnili svojo zavezo v domači župniji. Obiski oskrbovancev v domovih za ostarele pa se izpeljejo na dekanijski ravni, predvsem zato, da so prav vsi brez izjeme deležni drobne pozornosti.

Priprava voščilnice je vedno vezana na neko likovno delo, ki na sorodno tematiko nastane v koloniji Umetniki za Karitas. Letos je bila kot naročena slika akademskega slikarja Hrvoje Marka Peruzoviča »Pieta«. Poleg tega, da je bil slikar udeleženec naše kolonije, je letos s podobami križevega pota obogatil tudi piranske cerkve. Tudi sporočilo na naslovnici je bilo, kljub žalosti Božje Matere, polno upanja: »Za velikim petkom vedno pride velika noč.« Poleg voščila smo pripisali tudi molitev, ki so ji marsikateri ustnice dodale še svoje prošnje in molitve.

Tako opremljeni, ponekod z dodano vrednostjo mladih, so zadnja dva tedna pred veliko nočjo sodelavci Karitas prestopili prag številnih domov. Že na duhovni obnovi smo se pogovarjali, kako pristopiti k posameznim ljudem, kajti izkušnje kažejo, da nas večina ostarelih čaka in ljubeznivo sprejme, so pa tudi taki, ki se bojijo svojcev, ker nočejo imeti stika s Cerkvijo, drugi spet mislijo, da prihajamo, ker kaj zbiramo ... skratka, živimo v družbi, ki – sicer v redkih primerih, pa vendar – ne zaupa niti najbolj plemenitim namenom. Ljudje smo različni, tako mi, ki obiskujemo, kot tudi tisti, h katerim

MOLITEV

*Mati žalosti, stoj ob vzglavju vseh bolnikov sveta:
tistih, ki so v tej uri zgubili zavest in umirajo,
teh, ki so izgubili vsako upanje na ozdravljenje,
teh, ki od bolečin vpijejo in jokajo,
teh, ki se ne morejo zdraviti, ker nimajo denarja,
teh, ki bi tako silno radi hodili, pa morajo negibno ležati,
teh, ki cele noči ne morejo zatisniti očesa,
teh, ki se morajo odreči najlepšim načrtom za prihodnost,
teh, ki ne verujejo v prihodnost življenja,
teh, ki se upirajo Bogu in ga preklinjajo,
teh, ki ne vedo, da je Kristus nedopovedljivo trpel kakor oni.*

prihajamo. Pred očmi je treba imeti etična načela, ki nam nalagajo molk o tem, kar smo videli in slišali, predvsem pa spoštljiv odnos ne glede na to, kako smo sprejeti. Istočasno pa je treba imeti oči in ušesa odprte za morebitne stiske in težave ljudi; dejansko so ti obiski tudi raziskovanje terena, zaznavanje tistih, ki bi naš čas ali materialno pomoč potrebovali tudi v času po praznikih. Že danes lahko rečem, da je kar nekaj starejših povedalo, da so se odrekli državnemu pokojnini ali varstvenemu dodatku, ker ne želijo, da bi bil njihov dohodek breme za dom, ki so ga neobremenjenega podedovali ali z velikim odrekanjem postavili. Iz take hiše odhajaš z grenkim priokusom, zato je potrebno veliko vedrine, da še sam ne zapadeš v žalost. Skratka, izkušnja, ki kliče in vabi, da z besedo in konkretnim dejanjem stojiš ob strani tem ljudem.

Povsem druga zgodba so obiski v domovih za ostarele, ki jih je na Primorskem kar veliko. Sama sem skupaj s sodelavkami obiskala oskrbovance v Vipavi in Ajdovščini. Če kdo meni, da so stari ljudje vsi enaki, se je krepko uštel. Žalost in veselje, domotožje in prilagojenost si tu podajata roko. V tem kratkem popoldnevu sem spoznala kar nekaj ljudi iz drugih krajev Slovenije: Ljubljane, Škofje Loke, Kranja ... Vsi, prav vsi, so hiteli pripovedovati, kako je pri njih lepo. Nekateri so brali, neka gospa je vezla čudovite prte, druga je kazala slike otrok, vnukov, tretja je želela, da skupaj zapojemo Oljsko goro, kajti navdušeno je pripovedovala, da je bila kar 50 let cerkvena pevka.

Verjamem, da bi vsak sodelavec lahko opisal nešteto primerov, mene so se še posebej dotaknile tri zgodbe:

- Potrkamo, vstopimo v sobo, povemo, kdo smo, in zagledam na tleh veliko šolsko torbo, na postelji pa sedita starejša gospa in mlada punca. Starejšo vprašam, če je to njena vnukinja, pa mi ponosno pove, da je to njena najboljša prijateljica. Med klepetom ugotovim, da je to dijakinja Škofijske gimnazije, ki že dve leti tedensko prihaja k njej na klepet, da ji kaj prebere in tudi zaupa svoje probleme.

- Postopek se ponovi v drugi sobi, nikogar ni, vse pospravljeno, le velika potovalka ob postelji. Takrat pride z balkona gospod in kaj kmalu nam pove, da je v domu že deset ur. Kar vrelo je iz njega, da je šel v dom zato, da ne bi sina skrbelo, pa da je moral oddati sedem panjev čebel, pa da še ne ve, če bo ostal. Glas se mu je zatikal, solze so se nabirale. Pohvalile smo ga, da je bila njegova odločitev pravilna, da se bo hitro privadil, vendar še sebe nisem prepričala, da je res tako, kaj šele njega.

- V tretji sobi nas čaka presenečenje. Soba s pridihom domačnosti, rože na mizi, slike, knjige, zapiski, skodelice za kavo, na postelji pa lepo urejena 88-letna gospa s harmoniko. Takoj, ko vstopimo, nam namesto pozdrava zaigra V dolini tihi ... Vede-la je, da pridemo, zato se je pripravila na »svečani sprejem«, kot je sama rekla. Lepo je bilo poklepetati z njo, obljubili smo si, da gre junija z nami na Brezje. Ko sva ji povedali, da je v istem hodniku novi stanovalec, ki mu je zelo težko, je le zamahnila z roko in rekla: »Bom že poskrbela, da se bo privadil.«

Ko sem odhajala domov, sem si priznala, da je bila tudi zame to bogata priprava na veliko noč, in podzavestno ponovila besede iz voščilnice: »Za velikim petkom vedno pride velika noč«, le vero, upanje in ljubezen potrebujemo. •

SLEPI IN SLABOVIDNI SLOVENIJE

vabimo na

ZAHVALNO MAŠO

v soboto, 19. maja 2012 ob 11. uri

**V CERKVI MARIJINEGA PRIKAZANJA
V STRUNJANU**

Sveto mašo bo daroval
msgr. METOD PIRIH, koprski škof

Po sveti maši bo krajši kulturni program
in prijateljsko srečanje.

Veselimo se skupnega praznovanja z vami!

Prosimo potrdite svojo udeležbo najpozneje
do 10. maja gospe Nevenki Ivančič Ninkovič
v Koper, tel. 031 42 89 43.

Za prevoz na relaciji Železniki-Škofja Loka-
Kranj-Ljubljana-Strunjan zbira prijave gospa
Albina Krek, tel 041 48 15 47 do 10. maja 2012.

Ljubljana

OBČNI ZBOR ŠKOFIJSKE KARITAS LJUBLJANA

Marija Dolinar

Na zadnjo marčevsko soboto smo se prostovoljci ŽK ljubljanske nadškofije zbrali na občnem zboru. Napolnili smo stolno cerkev sv. Nikolaja, kjer smo se zbrali pri sveti maši, ki jo je ob somaševanju duhovnikov daroval nadškof metropolit dr. Anton Stres. Po maši smo odšli proti Teološki fakulteti, kjer so nas prijazno sprejeli sodelavci ŠKL. V prijetnem druženju smo se okrepčali, se mimogrede srečali in pogovorili s sodelavci iz ŠKL ter izmenjali izkušnje in mnenja s prostovoljci iz sosednjih ŽK. Ponekod opravljajo karitativno dejavnost po župnijah že dolga leta, njihova nesebična podpora pa je nam, mladim ŽK, v veliko vzpodbudo in pomoč.

Dvorana Teološke fakultete je bila polna do zadnjih koticov, tako da so bili potrebni dodatni stoli ob vhodu v predavalnico. Najprej nas je s svojo jazzovsko interpretacijo skladb navdušil nastop glasbene skupine Ljubljanske korenine. Nato je vse navzoče pozdravil ljubljanski nadškof dr. Anton Stres in v svojem nagovoru poudaril pomen ohranjanja poštenosti in ugleda, ki ga ima Karitas v slovenskem prostoru. Poudaril je tudi težko situacijo države, ki jo najbolj občutijo najrevnejši sloji prebivalstva. Zato je pomembno, da delo prostovoljcev spremlja tudi molitev v molitvenih skupinah župnijskih občestev, kajti ko človeški faktor odpove, so bistvene stvari za obstoj naroda izmoljene.

Sledilo je predavanje dr. Vinka Potočnika Človek ne živi samo od kruha. Opisal je pomembno vlogo prostovoljcev Karitas, ki imajo neposreden stik z ljudmi v stiski. Poudaril je, da ima vsak človek duhovne, čustvene, socialne, fizične ter materialne potrebe. Človeku priskrbeti hrano in oblačila ter plačati katero od položnic pomeni, da je oskrbljena samo ena od njegovih petih osnovnih potreb. Zato bo ŠKL v bodoče uvedla izobraževanje prostovoljcev posameznikov, ki bodo strokovno usposobljeni za nudenje pomoči tudi na področju duhovnih, čustvenih in socialnih potreb človeka v stiski. Poudaril je, da Karitas poleg karitativne dejavnosti na svoj način vrši tudi evangelizacijo sedanjega časa. Dr. Potočnik je predavanje zaključil z besedami matere Terezije, ki je dejala: *»Ne bodite zadovoljni z dajanjem denarja. Denar ni dovolj, čeprav ga ljudje sprejmejo; oni potrebujejo vaša srca, vašo ljubezen. Zato prinašajte ljubezen povsod, kamor pridete.«*

Po nastopu učencev Glasbene šole Ljubljana Vič-Rudnik so strokovni sodelavci ŠKL predstavili finančna in ostala poročila. Udeleženci smo vsa poročila prejeli v Zborniku občnega zbora ŠKL. Po kratki razpravi in pojasnilih pristojnih so bila poročila sprejeta. Občni zbor smo zaključili z zahvalno pesmijo.

Prav tako spontano in mirno, kakor smo prihajali, smo tudi odhajali z občnega zbora. Pomenki med udeleženci so še kar žuboreli v ozračju atrijskega prostora in so le počasi tonili med zvoki prometa na ulici. Navdajalo me je neko pritajeno veselje ob pogledu na množico prostovoljcev in na sodelavke ob meni. Da, s seboj smo odnesli lepo postno popotnico skupaj preživetega in duhovno bogatega sobotnega dopoldneva.

Ob korakih po pločniku niso brneli avtomobili, ampak stavki Matere Terezije, ki jih je v zaključni misli povedal dr. Potočnik. Kot da tega doslej nisem vedela, ne prav razumela, pa tako preprosto je ... •

DELO ŠK LJUBLJANA V ŠTEVILKAH

Alenka Petek

V letu 2011 je bilo v ljubljanski škofiji 121 delujočih ŽK. V prispevku bomo predstavili kratek prerez dela. Ob tem pa bi želeli opozoriti na nekatera področja in dejavnosti, ki so v zadnjih petih letih v porastu.

Župnijske Karitas in delo prostovoljcev

Od leta 2007 do danes se je ustanovilo deset novih ŽK, naraslo je tudi število sodelavcev, kar sovpada s povečanim obsegom dela in novimi prosilci. Tudi število prostovoljnih mesečnih ur je do leta 2010 naraščalo. V letu 2011 smo sicer opazili, da se je število rednih mesečnih ur zmanjšalo, so pa občasni prostovoljci opravili več ur prostovoljnega dela, tako da se je letno skupno število ur nekoliko zvišalo.

Za pomoč prostovoljcem pri njihovem delu pa so bili organizirani: izobraževalni četrtkovi večeri, supervizija, prvi socialni pogovor.

Sodelavci župnijskih karitas				
Leto	Število ŽK	Število prostovoljcev	Prostovoljno delo - mesečno	Prostovoljno delo - letno
2007	111	2.500	8.635 ur	103.633 ur
2008	113	2.793	10.374 ur	124.493 ur
2009	114	3.192	10.312 ur	123.748 ur
2010	117	3.655	13.030 ur	156.307 ur
2011	121	3.678	11.034 ur	175.808 ur

Letovanja in tabori

Stalnica v našem izvajanju so strokovno vodene počitnice otrok, družin, starejših. Zadnja leta opazimo velik interes za počitnice družin, tako da je prijav več, kot je prostih mest. Opažamo tudi, da se kljub navodilom družine, ki so že letovale z nami, ponovno prijavljajo. Zaenkrat je povpraševanje dovolj veliko, da se lahko vsako leto letovanja udeležijo nove družine. Večkrat opazimo, da bi želeli določeno družino uvrstiti na letovanje za nagrado ali vzpodbudo za dobro opravljeno delo v župniji. Temu naj ne bi bilo tako. Prvi kriterij je še vedno stiska.

Prijave za počitnikovanje otrok so sicer manjše od ponudbe, vendar jih zapolnimo z otroki iz družin, ki jih ne moremo uvrstiti med počitnice družin. Otroci lahko letujejo v treh terminih, mladostniki pa v enem.

Za počitnice starejših sodelavce nagovori ŠKL. Lansko leto so potekale že šesto leto in v vseh letih se jih je udeležilo že 108 oseb. Program je razgiban, saj so to aktivne počitnice z zanimivim programom. Sestavljajo ga pogovorne delavnice o delu prostovoljcev ter izmenjava izkušenj, posebej pri težjih, bolj zapletenih vprašanjih. Dneve smo si popestrili z izleti v bližnjo okolico, kopanjem v bazenu, delavnicami ročnih spretnosti ter duhovno ponudbo.

Tudi tabora za slepe in slabovidne sta naša stalnica. Vodijo in organizirajo ju večinoma mladi prostovoljci. Prav oni so dokaz, da se mladi z veseljem vključujejo v prostovoljno delo, le njim primerno mora biti.

Pomoč otrokom

Število prosilcev se veča tudi pri pomoči pri nakupu šolskih potrebščin. Glede na višino razdeljenih sredstev pa lahko vidimo, da je pomoč nižja.

Poleg bonov za nakup delovnih zvezkov in šolskih potrebščin razdelimo še več kot 10.000 zvezkov, ki jih zberemo v akciji Pokloni zvezek, ter šolske potrebščine in torbe, ki jih darujejo založbe ali posamezniki.

Pomoč pri nakupu šolskih potrebščin				
Leto	Število ŽK	Število prošenj	Število otrok	Vrednost pomoči
2007	41	453	1000	84.290 €
2008	35	488	1045	84.665 €
2009	37	586	1229	90.470 €
2010	56	765	1629	121.120 €
2011	69	908	1934	114.500 €

Akcijo Brezplačni delovni zvezki za družine s petimi in več otroki smo leta 2011 izvedli že sedmič. Najprej so sodelujoče založbe v juniju sporočile, da je zaradi sprejemanja novega pravilnika o učbenikih njihov obstoj negotov in so primorane ukiniti vse družbeno koristne akcije. Mesec dni kasneje smo se dogovorili, da bo ŠKL pridobila polovico sredstev za delovne zvezke, drugo polovico vrednosti pa bodo poklonile založbe. Pomoč so prejele družine s petimi vzdrževanimi otroki, če povprečni dohodek na družinskega člana ni presegal 30 % povprečne plače v RS in so osnovnošolci uporabljali delovne zvezke založb, ki so sodelovale v akciji: i2, d. o. o., Modrijan založba, d. o. o., Založba Rokus Klett, d. o. o., Založba Tangram, d. o. o., in Mladinska knjiga založba, d. o. o. Pomoč so prejele družine iz vse Slovenije, in sicer 201 družin s 601 osnovnošolcem.

Brezplačni delovni zvezki za družine s petimi ali več otroki

Leto	Število družin	Vrednost pomoči
2007	166	11.000 €
2008	209	20.000 €
2009	306	36.208 €
2010	308	36.738 €
2011	201	23.374,60 €

18

V okviru programa pomoči otrokom smo pomagali 6.722 otrokom. Za pomoč pri nakupu šolskih potrebščin smo porabili 128.271,00 EUR, za plačilo prehrane, prevozov, letovanj in šolskih dejavnosti 81.273,00 EUR, za poletne delavnice, srečanja, oratorije 38.292,00 EUR, za obdarovanja pa 22.272,00 EUR. Vedno več ŽK nudi tudi učno pomoč in počitniške programe.

Pomoč družinam in posameznikom

Količina hrane iz intervencijskih zalog EU in število prejemnikov te hrane se je v zadnjih petih letih zelo povečalo. V letu 2011 so hrano iz intervencijskih zalog EU delile 104 ŽK. Pomoč je vsebovala pet artiklov, ki so postopoma prihajali skozi vse leto (moka, riž, pšenični zdrob, testenine, mleko).

Hrana iz intervencijskih zalog EU

Leto	Vrednost po maloprodajnih cenah	Število prejemnikov
2007	268.452 €	14.800
2008	219.175 €	19.559
2009	529.931 €	25.949
2010	702.729 €	28.539
2011	327.629 €	34.130

Preko celega leta smo poleg rednih paketov hrane delili tudi hrano s krajšim rokom trajanja. V letu 2011 smo po ŽK razdelili za 450.000 EUR podarjene hrane. To hrano so zbrale tako ŽK kot ŠKL. Za 249.716,00 EUR smo nakupili hrane za redne pakete. Skupna vrednost pomoči v hrani družinam in posameznikom je bila 1.027.345,00 EUR.

Za plačilo položnic smo ŽK in ŠKL skupaj porabili 496.758,00 EUR.

Poleg materialne pomoči ŽK in ŠKL nudijo proslcem še nekatere oblike nematerialne pomoči: pogovor, usmerjanje, vodenje, spremljanje, svetovanje in mediacijo.

Pomoč starejšim

Za starejše, bolne in invalide so ŽK namenile 77.848,00 EUR. Pomagali so 18.880 starejšim osebam. Pomoč starejšim nudijo prav vse ŽK, saj

se zanjo čutijo najbolj usposobljene. Obsega pa naslednje oblike pomoči: redno obiskovanje starejših, obiski pri starejših ob praznikih, družabna srečanja, izposoja ortopedskih pripomočkov ter pomoč na domu. V porastu so samopomočne skupine starejših ter materialna pomoč starejšim.

Pomoč brezdomcem

Tudi brezdomci so kategorija prosilcev, ki so deležni precejšnje oblike pomoči, še posebej v velikih mestih. Tukaj vsekakor prednjači Ljubljana. Brezdomci lahko dobijo pomoč v obrokih hrane ter pomoč v obleki. Nekaj je tudi oblik druženja. Še vedno je potreba po kopanju, striženju in britju ter zdravstvenih storitvah, ki jih izvajajo v Ambulanti za osebe brez osnovnega zdravstvenega zavarovanja.

Iz napisanega se vidi, da sodelavci ŽK naredijo ogromno za ljudi v stiski. Veliko pomoči je razdeljene in veliko prostovoljnih ur darujejo za pomoč sočloveku. Zato lahko z gotovostjo rečemo, da je v današnjem času pomoč Karitas najbolj prepričljiva in nepogrešljiva pomoč ljudem v stiski. •

maribor

15. HUMANITARNI KONVOJ V SRBIJO

Boštjan Cvetič

Poslanstvo Nadškofijske Karitas Maribor je ob lajšanju stisk znotraj družbenega in geografskega prostora meja mariborske škofije tudi pomoč tujini. To pomoč v zadnjih letih udejanjamo predvsem s humanitarno pomočjo slovenskemu življu, ki prebiva na področju države Srbije. V pomoč so vključeni kraji oz. mesta Godurica, Vršac, Aleksinac, Zrenjanin in Niš.

28. marca smo tako izpred našega humanitarnega skladišča ob medijski podpori tiskovne konference, ki smo jo pripravili v ta namen, odpremili že 15. humanitarni konvoj, ki je vseboval pomoč v tekstilu (oblačila, obutev), v pohištvu ter prehrabeno pomoč (sestavljena iz najbolj nujnih prehrabnih artiklov). Konvoj je bil tokrat nekoliko specifičen, saj smo prvič zaobsegli tri kraje, ki so lokacijsko oddaljeni, in sicer Vršac z Godurico ter Aleksinac, zaradi česar je bil konvoj časovno načrtovan za dva dni.

Konvoj je bil kot vedno spremljan s strani predsednika Nadškofijske Karitas Maribor Branka Mačka ter tokrat še s koordinatorjem socialnih dejavnosti, ki potekajo pod okriljem naše humanitarne organizacije, spodaj podpisanim, kar je bila tudi priložnost za srečanje z ljudmi, ki prejemajo našo pomoč, ter

hkrati za neposredni vpogled v socialno stanje na tem delu Balkana. Le-to je izredno slabo in žal z negativnim trendom, ki se v zadnjih letih še samo pogloblja. G. Maček je v Aleksincu daroval tudi dve sveti maši, ki sta bili nekakšen vrhunec našega humanitarne poslanstva, seveda na duhovnem, pastoralnem nivoju.

Z veseljem pa lahko kot antipod slabi socialni sliki v Srbiji zapišemo, da nam je v teh letih, odkar pomagamo, uspelo na kontinuiran način zaokrožiti in poenotiti »mrežo« organizacij, s katerimi sodelujemo, bodisi da gre za Karitas ali za slovenska društva, kar je v praksi kar zahtevna naloga.

Prav tako smo s svojimi predlogi in logistično podporo uspeli zasnovati nekatere manjše projekte, ki se sedaj uspešno izvajajo, denimo pomoč Romom v Aleksincu. Na koncu lahko našo tovrstno pomoč povzamemo s starim reklom, ki pravi, da se z majhnimi koraki ob ustrezni strokovni in logistični podpori kar daleč pride. •

19

Črt neskončno je v tem zvezku,
da ne bo težko ti pri testu.
Znanje je sveta vladar,
zato prijateljstvo je največji dar.

Dragi skriti prijatelj!

Veš sem, da ti lahko podarim zvezek.
Želim ti, da boš dobro koristil ta zvezek
in da boš dobil veliko dobrih ocen. In
vsakič, ko boš vanj pisal, pomisli na lepe
stvari. Vedi, da nikoli nisi sam. Čeprav
se ne poznavata, naj te ta zvezek spomni
name in na to, da mi ni vseeno, kako si.

Kjerkoli že hodiš, kjerkoli že si, naj te
na tvoji poti sreča ne zapusti!

Domen